

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci žalobce: **V. C.**, zastoupen Mgr. Michalem Bieleckim, advokátem se sídlem Fügnerovo nám. 1808/3, Praha 2, proti žalovanému: ředitelka **Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany** se sídlem Tychonova 1, Praha 6, adresa pro doručování : Ministerstvo obrany, Sekce legislativní a právní, odbor pro právní zastupování, se sídlem nám. Svobody 471/4, Praha 6, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ředitelky Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 28. 11. 2014, č.j. 665-2/2014-1322

t a k t o :

- I.** Žaloba se **z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí ředitelky Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 28. 11. 2014, č.j. 665-2/2014-1322, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitelky Odboru pro právní zastupování Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 12. 8. 2014, č.j. 307-00550-13-18-10 ve věci jednorázového mimořádného odškodnění podle ustanovení § 120 zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vojácích z povolání“).

Žalobce uvedl, že dne 19. 7. 2012 utrpěl v souvislosti se služebním tělocvikem v Afghánistánu úraz, v jehož důsledku se stal zdravotně nezpůsobilým k výkonu služby vojáka z povolání a ke dni 12. 10. 2013 byl rozkazem náčelníka vojenské policie ze služebního poměru propuštěn. V současné době je žalobci přiznána invalidita prvního stupně, a proto uplatnil u žalovaného nárok na jednorázové mimořádné odškodnění v souvislosti s poškozením zdraví. Žalobce se domnívá, že žalovaný nevychází z objektivního posouzení skutkového stavu.

Žalobce nespatřuje rozdíl mezi služebním tělocvikem, který žalovaný nepovažuje za prostředí, při kterém je vykonávána činnost zvláště nebezpečná, a například výcvikem afgánských policistů při seznamování se základními pravidly bezpečnosti silničního provozu., řízení silniční dopravy apod. Z pohledu rizikovosti plnění úkolů není mezi jednotlivými činnostmi žalobce v rámci zahraniční mise prakticky žádný rozdíl. Vždy byly používány stejné prostředky balistické ochrany, činnost probíhala ve stejných prostorách, na stejném místě a riziko útoku nepřítele, proti kterému byly nasazeny koaliční síly, bylo stejné 24 hodin po celou dobu trvání mise. I v průběhu služebního tělocviku byli všichni zúčastnění v důsledku raketového či jiného útoku nuceni se urychleně ukrýt do nejbližšího krytu a rovněž v den, kdy žalobce utrpěl úraz, byly slyšet v bezprostředním okolí základny výbuchy. Žalobce současně uvedl, že krátce po vzniku jeho úrazu, v srpnu 2012, zaútočil sebevražedný atentátník autem naplněným trhavinou na základnu a zranil pět příslušníků kontingentu české armády. Dále při raketových útocích na základnu docházelo k úmrtí příslušníků jiných kontingentů a bylo pouze otázkou náhody, že se tak nestalo u kontingentu české armády, když do prostoru, kde se pohyboval i žalobce, dopadla raketa, která selhala, a nedošlo u ní k explozi.

Žalobce dále namítá, že při oficiálních návštěvách vládních delegací, členů výkonných a zákonodárných sborů, jsou všichni jejich členové automaticky vybavováni prostředky balistické ochrany a jsou přepravováni vozidly s prostředky balistické ochrany, neprůstřelnými skly či pancéřovanými karoseriemi, přestože nečelí bezprostředně probíhajícímu útoku. Podle názoru žalovaného by se tedy nejednalo o prostředí, ve kterém je vysoká rizikovitost a ve kterém je nebezpečí na každém kroku. Žalobce se domnívá, že pokud byl vyslán na zahraniční misi do státu ovládaného islámským náboženstvím, ve kterém probíhá dlouholetý otevřený ozbrojený konflikt, jedná se o misi ryze vojenského charakteru a měl by mu být přiznán plný nárok na jednorázové odškodnění, o které požádal.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě poukázal na nesprávné označení žalovaného žalobcem, které považuje za neodstranitelnou vadu podání, neboť žalovanou má být v daném případě ředitelka Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany. Žalobce označil za žalovaného Českou republiku – Ministerstvo obrany, ale Ministerstvo obrany nemá právní subjektivitu a není pasivně legitimováno. Žalovaným by měl být ve sporech týkajících se služebního poměru služební orgán, který rozhodoval ve věci v posledním stupni, v souladu s ustanovením § 69 soudního řádu správního.

K žalobní námitce nesprávného posouzení nároku na jednorázové mimořádné odškodnění žalovaný uvedl, že k úrazu žalobce došlo při služebním tělocviku, proto v daném případě není příčinná souvislost se zvláště nebezpečnými podmínkami tak, jak stanoví zákon o vojácích z povolání. Dle názoru žalovaného je potřeba rozlišovat, jaké okolnosti vedly ke vzniku služebního úrazu, když podstatou jednorázového mimořádného odškodnění je

satisfakce za to, že výkon služby vojáka z povolání je mnohdy spojen s nebezpečnými činnostmi, při kterých je ohroženo zdraví i život člověka.

V reakci na vyjádření žalovaného zástupce žalobce označil jako žalovaného Ministerstvo obrany.

Vzhledem k námitkám žalovaného o nedostatku pasivní legitimace žalovaného se soud v první řadě zabýval touto otázkou. Se žalovaným lze souhlasit v tom, že ministerstvo nemá vlastní právní subjektivitu, ale současně je nutno konstatovat, že postavení žalovaného v řízení o žalobách na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu na subjektivitě založeno není. Podle § 69 s.ř.s. je u tohoto typu žalob žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Žalovaným je správní orgán, který správní orgán to je, vyplývá přímo ze zákona. Podle již ustálení judikatury (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12.10.2004 č.j. 5 Afs 16/2003-56, dostupné na www.nssoud.cz) u žalob na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu není osoba žalovaného určena tvrzením žalobce, ale kogentně ji určuje zákon. Soud jedná s tím, kdo rozhodl v posledním stupni popř. s tím, koho jeho působnost přešla a nikoli s tím, kdo je, byť i chybně, označen žalobcem. Případné pochybení v označení žalovaného není důvodem pro odmítnutí žaloby, jak navrhuje žalovaný. S přihlédnutím k ustanovení § 2 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, podle něhož činí právní úkony ve věcech služebního poměru jménem České republiky služební orgány, kterými jsou prezident republiky, ministr obrany a v rozsahu určeném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci, jednal soud jako se žalovaným se stanoveným služebním orgánem.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě. Při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 zákona č. 150/2003 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále též „s.ř.s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce i žalovaný s projednáním bez nařízení ústního jednání vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že žalobce podáním ze dne 26. 4. 2014 požádal o odškodnění ve věci služebního úrazu včetně nároku na jednorázové mimořádné odškodnění podle ustanovení § 120 zákona o vojácích z povolání. V průběhu opatrování podkladů pro rozhodnutí byl do správního spisu založen posudek o invaliditě žalobce, dokumentace úrazu a rozhodnutí týkající se poskytnutí náhrady za služební úraz za bolest, ztížení společenského uplatnění a za účelně vynaložené náklady spojené s léčením.

Ve spise je založen protokol o úrazu ze dne 25.7.2012, ve kterém se uvádí, že k úrazu došlo tak, že žalobce uklouzl na nerovném povrchu heliportu a poranil si koleno, jako příčina úrazu byla uvedena nešťastná náhoda, uklouznutí na nebezpečném terénu. Velitel útvaru vyhodnotil úraz jako úraz, která je v přímé souvislosti s vojenskou službou a jde o úraz pracovní. Ve spise je založen protokol, který byl se žalobcem jako s poškozeným sepsán dne 25.7.2012. Jako příčinu úrazu žalobce uvedl nešťastnou náhodu a špatný terén.

Rozhodnutím Odboru pro právní zastupování Sekce legislativní a právní Ministerstva obrany, ze dne 12. 8. 2014, č.j. 307-00550-13-18-10, bylo rozhodnuto, že žalobci jednorázové mimořádné odškodnění podle § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání nenáleží. Správní

orgán k tomu uvedl, že za nebezpečné podmínky nelze považovat veškerou činnost vojáka v průběhu zahraniční mise, nýbrž činnost směřující k plnění úkolů mise. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím zamítnuto s odůvodněním, že k úrazu došlo při běžném služebním tělocviku a rozhodně nenastal za zvlášť nebezpečných podmínek. Žalovaný dále uvedl, že ani v České republice není služební výcvik prováděn vždy na rovném terénu a pro speciální tělesnou přípravu se nerovný terén naopak předpokládá a je žádoucí. V tomto ohledu tak dle názoru žalovaného není podstatný rozdíl mezi prováděním tělesné přípravy na území České republiky a v zahraničních misích a příčiny úrazu žalobce zcela jistě nesouvisí s vnitřním ozbrojeným konfliktem, který panuje na území Afghánistánu.

Proti tomuto rozhodnutí směřuje žaloba.

V projednávané věci bylo rozhodnuto žalovaným tak, že žalobci nenáleží jednorázové mimořádné odškodnění podle ustanovení § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání. Podle tohoto ustanovení zákona náleží vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání za zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby v zahraničí, jednorázové mimořádné odškodnění ve výši jednostodvacetinásobku minimální mzdy. Za zvlášť nebezpečné podmínky se zejména považuje válečný stav ve státě, kde voják vykonává službu, služba v zahraničních operacích nebo plnění zvláštních úkolů při činnostech podle zvláštního právního předpisu.

Z obsahu spisového materiálu, i z obsahu námitek v žalobě uvedených, je zřejmé, že „spornou“ otázkou je otázka, zda ke služebnímu úrazu, v důsledku jehož se stal žalobce invalidním, došlo za zvlášť nebezpečných podmínek. Splnění jiných podmínek pro poskytnutí tohoto odškodnění (invalidita, služební úraz, výkon služby v zahraničí) není zpochybňováno.

V daném případě bylo nutno posoudit, zda pro přiznání jednorázového mimořádného odškodnění postačí, že ke služebnímu úrazu došlo za existence zvlášť nebezpečných podmínek, tedy postačí, že v místě, kde ke služebnímu úrazu došlo, fakticky existují takové podmínky, které pojem „zvlášť nebezpečné podmínky“ naplňují, jako je např. existence válečných konfliktů, či samotná služba v zahraničních operacích a nejsou rozhodné samotné okolnosti, za jakých ke služebnímu úrazu došlo (zde zranění při služební tělocviku s uvedenou příčinou nešťastné náhody), anebo, zda je potřeba, aby skutečnosti, které pojem „zvlášť nebezpečné podmínky“ naplňují, byly v přímé souvislosti s okolnostmi, za nichž ke služebnímu úrazu došlo. Jinými slovy, bylo nutno posoudit, zda postačí konstatovat, že zvlášť nebezpečné podmínky v určitém státě objektivně existují a není třeba zkoumat, zda tyto podmínky souvisí se skutečnostmi, v důsledku nichž došlo ke služebnímu úrazu, a nebo zda je pro to, aby vojákovi z povolání bylo možno přiznat jednorázové mimořádné odškodnění, třeba, aby mezi objektivně existujícími nebezpečnými podmínkami a skutečnostmi, které zapříčinily vznik služebního úrazu, byla příčinná souvislost, tedy zda musí být zjištěno, že služební úraz vznikl v souvislosti či v důsledku s existujícími zvlášť nebezpečnými podmínkami.

Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný správní orgán konstatoval, že ke služebnímu úrazu žalobce došlo v souvislosti s plněním služebních povinností, ovšem nikoliv za zvlášť nebezpečných podmínek při plnění bojových úkolů, ale při běžné tělovýchově. Žalovaný konstatoval, že příčiny úrazu žalobce zcela jistě nesouvisí

s vnitřním ozbrojeným konfliktem, není tedy dána jakákoliv příčinná souvislost mezi úrazovým dějem a výkonem služby za zvlášť nebezpečných podmínek.

Soud má za to, že úvaha žalovaného o nutnosti vzájemného vztahu mezi zvlášť nebezpečnými podmínkami (ozbrojeným konfliktem) a okolnostmi úrazového děje, má pro přiznání jednorázového mimořádného odškodnění podle § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, své opodstatnění.

Již z gramatického výkladu ustanovení § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání vyplývá, že mezi úrazovým dějem a zvlášť nebezpečnými podmínkami musí být určitá příčinná souvislost, když z uvedeného ustanovení vyplývá, že jednorázové mimořádné odškodnění lze poskytnout vojákovi, který utrpěl služební úraz za „zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby v zahraničí“. Ze slovního spojení slov „...stal invalidním....následkem služebního úrazu“ a slov „za zvlášť nebezpečných podmínek“, vyplývá, že pro to, aby voják z povolání získal jednorázové mimořádné odškodnění musí být splněny jak zvlášť nebezpečné podmínky, tak skutečnost, že ke škodní události (služebnímu úrazu) došlo právě v důsledku těchto zvlášť nebezpečných podmínek. To ve svém důsledku znamená, že pro přiznání nároku na uvedené mimořádné odškodnění je třeba zjištění, že ke služebnímu úrazu došlo v přímé souvislosti se zvlášť nebezpečnými podmínkami, resp. zjištění, že pokud by zvlášť nebezpečné podmínky neexistovaly, ke služebnímu úrazu by nedošlo.

Závěru o tom, že jednorázové mimořádné odškodnění přísluší vojákovi tehdy, jestliže ke služebnímu úrazu došlo v souvislosti se zvlášť nebezpečnými podmínkami, svědčí i systematický výklad, resp. znění předcházejících odstavců § 120 zákona o vojácích z povolání. Jak je zřejmé z ustanovení § 120 odst. 1 či z ustanovení § 120 odst. 2 tohoto zákona, jednorázové mimořádné odškodnění přísluší vojákovi z povolání tehdy, došlo-li ke služebnímu úrazu v příčinné souvislosti se zákonem stanovenými podmínkami, mezi něž patří nejenom vojákem vykonávaná činnost, ale také existence určitého objektivně existujícího prostředí, v níž je zákonem uvedená činnost vykonávána. Jak z ustanovení § 120 odst. 1, tak z ustanovení § 120 odst. 2 zákona o vojácích z povolání vyplývá, že jednorázové mimořádné odškodnění lze poskytnout tehdy, jestliže jsou splněny současně všechny skutečnosti v tom kterém ustanovení uvedené. Také v těchto případech musí být mezi služebním úrazem, činností vojáka a prostředím vzájemná souvislost, jinak jednorázové mimořádné odškodnění nelze přiznat. Není žádný důvod pro to, aby ustanovení § 120 odst. 3 zákona mělo být vykládáno odlišně od předcházejících odstavců téhož právního ustanovení.

Z výše uvedených důvodů soud má za to, že z ustanovení § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání vyplývá, že pro to, aby žalobci mohlo být přiznáno jednorázové mimořádné odškodnění, muselo by být zjištěno, že příčinou vzniku služebního úrazu byly zvlášť nebezpečné podmínky. Soud nemá pochybnosti o tom, že se žalobce pohyboval v nebezpečné oblasti, kde probíhal válečný konflikt a nebylo lze vyloučit, že dojde k útoku i na stanoviště, ve kterém žalobce vykonával službu. V daném případě je zřejmé, že vznik služebního úrazu neměl příčinu v podmínkách, v nichž žalobce vykonával službu, chybí zde příčinná souvislost mezi vznikem služebního úrazu a zvláště nebezpečnými podmínkami. Jestliže ke vzniku služebního úrazu nedošlo v důsledku zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby, pak nelze učinit závěr o tom, že žalobci jednorázové mimořádné odškodnění náleží.

Pokud žalobce poukazoval na skutečnost, k níž došlo krátce po vzniku jeho úrazu (útok sebevražedného atentátníka), či na raketové útoky na základnu, je nutno konstatovat, že žalobce tím pouze dokumentuje objektivní existující stav v dané lokalitě, který lze shledat za nebezpečný, nicméně je nutno servat na názoru o tom, že tyto konkrétní aktivity nebyly příčinou vzniku služebního úrazu žalobce. Obdobně to platí ve vztahu k tvrzení žalobce o opatřeních při návštěvách a s nimi souvisejícími preventivními opatřeními. Jak bylo uvedeno, soud nemá pochybnosti o tom, že žalobce vykonával službu v nebezpečné oblasti, kde probíhal válečný konflikt. Protože však k úrazu nedošlo v přímé souvislosti s těmito nebezpečnými podmínkami, nebyly splněny podmínky pro přiznání jednorázového mimořádného odškodnění podle § 120 odst. 3 zákona o vojácích z povolání.

Soud neshledal důvody pro doplnění řízení důkazy, které žalobce navrhoval, když nemá pochybnosti o tom, že služba v Afganistánu je službou v nebezpečném prostředí. Neshledal důvody ani pro výslech ošetřujících lékařů ke vzniku zranění žalobce, neboť z obsahu spisového materiálu je zřejmé, jak k úrazu došlo. Sám žalobce se v protokolu ke vzniku úrazu, resp. příčině úrazu vyjádřil, a tato příčina nebyla žádným způsobem žalobcem v podané žalobě z hlediska skutkového zpochybňována.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, proto žalobu podle § 78 odst. 7 za s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 s.ř.s., žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. února 2017

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová